

16.3.2020

STATSRÅDETS REKOMMENDATIONER till universitet, yrkeshögskolor och anordnare av gymnasieutbildning och yrkesutbildning, fritt bildningsarbete, grundläggande konstundervisning, grundläggande utbildning, förskoleundervisning och småbarnspedagogik under coronaviruspandemin

Den 11 mars 2020 meddelade Världshälsoorganisationen WHO att coronaviruset klassas som en pandemi. I Finland har det fram till den 15 mars 2020 konstaterats cirka 240 laboratoriebekräftade sjukdomsfall orsakade av coronaviruset.

Den 12 mars 2020 har statsminister Sanna Marins regering rekommenderat att alla offentliga tillställningar med över 500 personer ska ställas in till utgången av maj. Regionförvaltningsverken har med stöd av lagen om smittsamma sjukdomar utfärdat bestämmelser som gäller fram till den 12 april 2020.

Universiteten, yrkeshögskolorna och anordnarna av gymnasieutbildning, yrkesutbildning, fritt bildningsarbete, grundläggande konstundervisning, grundläggande utbildning, förskoleundervisning samt förskoleundervisning har redan höjt sin beredskapsnivå på grund av den akuta spridningen av coronaviruset. Högskolorna och många anordnare av gymnasieutbildning och yrkesutbildning har beslutat att flytta undervisningen och handledningen till webben, ställt in masstillställningar och begränsat personalens och de studerandes resor. Åtgärderna främjar tryggheten av en trygg studiemiljö och arbetsmiljö för de studerande och personalen, och det är viktigt att de fortsätter och effektiviseras för att man effektivt ska kunna förebygga och bromsa spridningen av viruset.

Statsrådets rekommendationer

Från den 18 mars ombeds universiteten, yrkeshögskolorna och anordnarna av gymnasieutbildning, yrkesutbildning, fritt bildningsarbete, grundläggande konstundervisning, grundläggande utbildning, förskoleundervisning samt småbarnspedagogik beakta följande rekommendationer i sin verksamhet:

Statsrådet rekommenderar att universitet, yrkeshögskolor och anordnare av gymnasieutbildning, yrkesutbildning, fritt bildningsarbete, grundläggande konstundervisning, grundläggande utbildning, förskoleundervisning och småbarnspedagogik vidtar alla åtgärder som behövs för att förhindra spridningen av coronaviruset och samtidigt så väl som möjligt trygga ordnandet av undervisning och småbarnspedagogik, genomförandet av studier och examina samt genomförandet av antagningen av studerande.

Lagstiftningen om universitet, yrkeshögskolor, gymnasieutbildning, yrkesutbildning och fritt bildningsarbete ger högskolor och utbildningsanordnare omfattande möjligheter att genomföra undervisningen och utbildningen på många olika sätt.

Statsrådet rekommenderar att verksamhetsenheterna inom småbarnspedagogiken hålls i drift och att den förskoleundervisning som ordnas i anslutning till dem fortsätter. På detta sätt tryggas att barn till personal som arbetar i branscher som är kritiska med tanke på samhällets funktion har tillgång till småbarnspedagogik och att vårdnadshavarna kan arbeta. Statsrådets riktlinje är att de föräldrar och vårdnadshavare som har möjlighet att ordna vården av barnet hemma ska göra det.

Statsrådet rekommenderar att skolornas, läroanstalternas, universitetens och yrkeshögskolornas samt medborgarinstitutens och det övriga fria bildningsarbetets lokaler stängs fram till den 13 april 2020 och att närundervisningen vid dessa inrättningar avbryts. Undantagsvis ordnas dock sådan förskoleundervisning som ordnas i skolan samt närundervisning i årskurs 1–3 inom den grundläggande utbildningen i fråga om barn till vårdnadshavare som arbetar i branscher som är kritiska med tanke på samhällets funktion.

Dessutom ordnas som undantag närundervisning för elever som fått beslut om särskilt stöd för dem som behöver den, dock så att de föräldrar och vårdnadshavare som har möjlighet att ordna vården av barnet hemma gör det. De ovannämnda arrangemangen träder i kraft onsdagen den 18 mars 2020.

Statsrådet rekommenderar att undervisningen och handledningen vid alla universitet, yrkeshögskolor samt anordnare av yrkesutbildning, gymnasieutbildning och grundläggande utbildning i stället för närundervisning fram till den 13 april 2020 ordnas i så stor utsträckning som möjligt på alternativa sätt. Sådana är bland annat distansstudier, olika digitala lärandemiljöer och lärandelösningar samt vid behov självständiga studier.

Undantagsförhållandena ändrar inte arbetskyldigheterna eller arbetsgivarens arbetsledningsrätt.

I undervisning och handledning som inte kan genomföras på annat sätt än som närundervisning, men som är nödvändig med tanke på studiernas framskridande, ska man säkerställa elevernas och de studerandes samt undervisningspersonalens säkerhet genom arrangemang som gäller lokalerna och hygien.

I undervisnings- och handledningsarrangemangen ska man beakta de elever och studerande som inte kan studera självständigt eller utnyttja olika digitala inlärningsmiljöer eller webbförbindelser.

Universiteten, yrkeshögskolorna och anordnarna av yrkesutbildning, gymnasieutbildning och grundläggande utbildning ska i sin beredskap för egen del säkerställa att de stödfunktioner och nätanslutningar som är nödvändiga för skolornas och läroanstaltens verksamhet fungerar utan problem samt se till att eleverna och de studerande samt personalen får tillräckliga anvisningar. I anvisningarna och kommunikationen ska läroanstalterna beakta olika språkgrupper. Därtill rekommenderas att anordnarna av gymnasieutbildning och yrkesutbildning upprätthåller studerandehälsotjänster vid en del av verksamhetsställena.

I fråga om den grundläggande utbildningen (inkl. påbyggnadsundervisningen) rekommenderas det att undervisningen genomförs med särskilda undervisningsarrangemang. I skolorna fattas behövliga beslut om specialarrangemang för enskilda elever (t.ex. 18 § i lagen om grundläggande utbildning), såsom särskilda undervisningsarrangemang inom den grundläggande utbildningen.

Lärarna ska dagligen följa med elevernas deltagande i undervisningen. I fråga om den grundläggande utbildningen rekommenderas att utbildningsanordnarna strävar efter att ordna skolmältider regionalt i en del av skolorna samt att upprätthålla stödtjänster för undervisningen och elevvårdstjänster.

Även om den grundläggande utbildningen (inkl. påbyggnadsundervisningen) ordnas på avvikande sätt i stället för som närundervisning, är målet att studierna framskrider enligt planerna. Vid uppdateringen av planerna ska man beakta hur de avvikande undervisningsarrangemangen påverkar studiernas framskridande.

Statsrådet rekommenderar att universiteten, yrkeshögskolorna och anordnarna av yrkesutbildning, gymnasieutbildning och grundläggande utbildning organiserar undervisningen och studiehandledningen så att möjligheterna att avlägga examen för i synnerhet de elever och studerande som befinner sig i slutskedet av sina studier, såsom de som utexamineras i vår, tryggas för att säkerställa övergången till fortsatta studier eller arbetslivet.

Bestämmelserna om studiestöd gör det möjligt att beakta de undantagsförhållanden som coronaviruset orsakar i maximitiden för studiestödet och i studiernas tillräckliga framskridande. Om det inte har varit möjligt att studera kan utbetalningen av studiestödet fortsätta även om antalet studieprestationer inte har varit tillräckligt, och maximitiden för studiestödet kan förlängas.

Vid universitet, yrkeshögskolor, gymnasieutbildning och yrkesutbildning har de studerande individuella planer för hur studierna ska framskrida. Även om undervisningen ordnas på alternativa sätt i stället för som närundervisning, är målet att studierna framskrider enligt planerna. Vid uppdateringen av planerna ska man beakta hur de avvikande undervisningsarrangemangen påverkar studiernas framskridande.

Det rekommenderas att den utbildning och arbetspraktik som ordnas på en arbetsplats eller någon annanstans utanför läroanstalten samt yrkesutbildningens yrkesprov fortsätter, om detta är möjligt för arbetsplatsen och utbildningsanordnaren och arbetsgivaren bedömer att arbetsmiljön är trygg för den studerande. Om det finns stor risk att bli coronasmittad på arbetsplatsen rekommenderas det att utbildningen som ordnas på arbetsplatsen eller yrkesproven fortsätter först när risken inte längre finns. Inom hälso- och sjukvårdsområdet bör man beakta att studerandenas arbetsinsats kan behövas om det uppstår personalbrist inom hälso- och sjukvården när epidemin drar ut på tiden.

Anordnande av studerandeantagningen

Yrkesutbildning och gymnasieutbildning

I gymnasieutbildningen för unga beslutar utbildningsanordnaren om eventuella urvals- eller lämplighetsprov och andra tilläggsprov. Urvals- och lämplighetsprov ordnas i synnerhet i en del gymnasier med en särskild utbildningsuppgift som en del av antagningen av studerande. Inom yrkesutbildningen beslutar utbildningsanordnaren om anordnande av inträdes- och lämplighetsprov.

Statsrådet rekommenderar att man vid anordnandet av inträdes- och lämplighetsprov inom gymnasieutbildningen och yrkesutbildningen fäster särskild uppmärksamhet vid förhindrande av spridning av smitta.

Utbildningsanordnarna kan därtill överväga möjligheten att avstå från att ordna inträdes- och lämplighetsprov när det är ändamålsenligt. Som grund för antagningen av studerande kan vid behov användas andra tilläggsprov som inte förutsätter att den studerande är närvarande på samma sätt som vid inträdes- och lämplighetsprov.

Universiteten och yrkeshögskolorna

Statsrådet anser det vara viktigt att universiteten och yrkeshögskolorna genomför antagningen av studerande våren 2020 planenligt i enlighet med den tidtabell som undervisnings- och kulturministeriet fastställt och säkerställer tillräckliga resurser för antagningsprocessen.

Om genomförandet av antagningen av studerande enligt den planerade tidtabellen senare skulle äventyras kan undervisnings- och kulturministeriets beslut om tidtabellen för gemensam ansökan ändras på basis av gemensam beredning. Tryggandet av antagningarna och beredskapen inför eventuella förändringar förutsätter ett nära samarbete mellan vardera högskolesektorn, Utbildningsstyrelsen och undervisnings- och kulturministeriet.

När det gäller lokalarrangemangen vid urvalsproven ombeds högskolorna säkerställa ett tillräckligt fysiskt avstånd mellan dem som deltar i provet, sörja för hygien och förhindra andra möjligheter till spridning av smitta. Det ska finnas tillräckligt med utrymme och personal för att genomföra urvalsproven. Även om urvalsprovet inte allmänt anses vara en sådan offentlig tillställning som avses i lagen om smittsamma sjukdomar, ska statsrådets rekommendationer följas vid bedömningen av hur proven ska ordnas och genomföras.

Anordnande av studentexamen

Proven i studentexamen genomförs senast den 23 mars 2020 i enlighet med den komprimerade tidsram som offentliggjordes den 13 mars 2020 och med beaktande av hälsovårdsmyndigheternas föreskrifter. Genom detta förfarande strävar man efter att trygga ordnandet av examen så att så många examinander som möjligt kan avlägga examen. Avläggandet av examen gör det möjligt för unga att söka sig till fortsatta studier genom betygsantagning också i en situation där högskolornas planerade antagningsförfaranden inte till alla delar kan ordnas.

Studentexamensnämnden har gett anvisningar om hur proven ska ordnas så att examinandernas och övervakarnas exponering minimeras och en trygg provomgivning ombesörjs.

Man strävar också efter att genomföra examina som motsvarar studentexamen (International Baccalaureate, Reifeprüfung eller Deutsche Internationale Abitur samt Europaskolornas europeiska studentexamen) på normalt sätt.

Studerandemåltider

Studerande inom gymnasieutbildning och utbildning för yrkesinriktad grundexamen har rätt till en avgiftsfri måltid de dagar då läroplanen eller den studerandes personliga utvecklingsplan för kunnandet förutsätter att den studerande är närvarande på den utbildningsplats som utbildningsanordnaren anvisat. När utbildning ordnas som distansundervisning och självständiga studier har de studerande inte rätt till en avgiftsfri måltid och utbildningsanordnaren är inte skyldig att erbjuda en avgiftsfri måltid.

I utbildning som ordnas på en arbetsplats med utbildningsavtal samt i fråga om andra inlärningsmiljöer som motsvarar arbetsplatser rekommenderas att de studerande tar med sig egen mat om de annars skulle äta i läroanstaltens matsal. Utbildningsanordnaren kompenserar den studerande för den dagliga måltiden i pengar.

Elevhemsverksamheten

En del av anordnarna av yrkesutbildning samt enskilda anordnare av gymnasieutbildning har elevhem avsedda för de studerande. Statsrådets riktlinje är att under den tid som undervisningen av de studerande i enlighet med denna rekommendation ordnas på annat sätt än i form av närundervisning ska de studerande bo hemma, och inte i elevhemmet. Om det är nödvändigt att bo i ett elevhem, t.ex. på grund av utbildning som ordnas på utbildningsanordnarens gårdsbruksenhet eller på grund av att den studerande inte har någon annan plats att bo på, ska utbildningsanordnaren se till att boendemiljön är trygg för den studerande. Vid elevhemmen ska det säkerställas ett tillräckligt fysiskt avstånd mellan de studerande som bor där och även i övrigt ska man agera så att långvarig närhet undviks. I elevhemmen ska man därtill sörja för hygien och också på andra sätt som myndigheterna anvisar förhindra att smitta sprids.

Statsrådets riktlinje är att utbildningsanordnarna ska se till att personer med grava funktionsnedsättningar som behöver boendeservice kan tryggas möjlighet att fortsätta bo i elevhemmet och att få undervisning och vårdtjänster där.

Personer som hör till särskilda riskgrupper

I de fortfarande verksamma verksamhetsenheterna för småbarnspedagogik och den förskoleundervisning som ordnas i anknäring till dem finns barn och personal som på grund av kroniska sjukdomar hör till riskgrupperna. För deras del kan kommunens läkare i tjänsteförhållande med ansvar för smittsamma sjukdomar

eller den läkare i tjänsteförhållande som i sjukvårdsdistriktets samkommun ansvarar för smittsamma sjukdomar fatta beslut om att sätta dem i karantän.

Åtgärder vid coronavirussmitta

I de skolor och läroanstalter där coronavirussmitta har förekommit har man genom beslut av lokala hälsomyndigheter vidtagit åtgärder för att begränsa spridningen av viruset för att undvika att skolorna blir platser där smitta sprids. Detta görs också i fortsättningen vid verksamhetsenheter för småbarnspedagogik samt i fråga om sådan undervisning och handledning som inte kan genomföras på annat sätt än i form av närundervisning och som är nödvändig med tanke på studiernas framskridande.

Statsrådet följer noga hur situationen utvecklas samt hälsomyndigheternas anvisningar. Statsrådet har beredskap att vid behov fatta även snabba beslut om situationen förändras.